

Naše slike. Dol pod Ljubljano (str. 129.) je prijazna vasica, ki leži 270 m nad morjem, blizu Save ob vznožju Ajdovščine. Župna cerkev ima ličen zvonik in lep veliki oltar, ki ga je izdelal Andrej Rovšek. Kip sv. Marjete je posebno lepo Rovškovo delo. Še večje umetniške vrednosti je oltarna slika, delo slikarja Kremser-Schmida. Dokler je cvetela mlinska obrt, je bilo ljudstvo tod premožno; zdaj si precej prislužijo s pletarstvom, za katero je savsko obrežje jako ugodno. Veliko poslopje za cerkvijo je grad; tega obdaja velik park, ki je včasih zelo slovel in so ga hodili celo Ljubljanci občudovat. Zadnji čas je večkrat menjal lastnika, pri čemer je, žal, izgubil svojo prejšnjo lepoto. Grad je sezidal Aleksander Gallenberg. Na drugi strani cerkve je Videm. — Van Dyckova slika „Ecc homo“ (str. 137.) nam kaže Jezusa pred sodiščem in ljudstvom. Pilat ga pokaže Judom, češ: Glejte, kak je! Ali se vam ne smili? — Anthonis van Dyck (izgovori: Dajk) je poleg Rubensa najznamenitejši nizozemski slikar. Rojen 1599. v Antwerpenu, je deloval v Italiji, v Parizu in doma ter umrl v Londonu l. 1641. Največ njegovih slik hrani Genova. Posebno slavni so njegovi portreti. — „Nevarna vrnitev“ (str. 152—153.) Veselo je bilo na ženitani. To so godli in piskali! Pa godba dela žejo — to je že od nekaj bilo pri godcih. Za zvečer so jih najeli doma na predpustno veselico. Težko so se ločili. A vendar so se vzdignili izza mize in zdaj jo mahajo proti domu. Gorko jim je v srcu, in zato si piskajo še na potu. Pridejo do mostu. Tu se pa pokaže nevarnost. Basist spozna, da čez tako nevaren mostiček ne prenese svojega bremena. Žena vzame bas in ga spravi srečno na drugi breg. Pa še ne gre dobro. Dva prijatelja ga primeta pod pazduho, žena pomaga s svojim jezičkom in zadaj mu gode tovariš koračnico ... Upajmo, da pride vsa „banda“ srečno domov! — Niagara (izgovori: Najägärä) (str. 185.) je reka, ki veže jezeri Erie in Ontario ter meji med angleško Kanado in državo New York. Pod mestom Niagara Falls pada reka čez skalovje v dveh velikanskih slopovih, katerih eden je visok 50 m, drugi pa 48 m. Vsako minuto pade 554.000 m³ vode z groznim šumom v globino. Bele pene in megle se dvigajo iz prepada ter se vidijo na več milj daleč. Od obeh strani je mogoče med skalami priti za slap, kateri je s svojo silo izdolbel v skalo 57 m globoko votlino. Naša podoba

nam kaže, kak je Niagara v zimskem ledu. Od vseh strani prihajajo ljudje občudovat krasni prizor, ko se solčni žarki v divnih barvah lomijo ob ledenih kristalih. — Sliki iz Rumunije na str. 169. in 170. sta narejeni po razglednicah tvrdke Maier & Stein v Bukarestu.

Petindvajsetletnica svetega očeta. Dne 20. februarja t. l. je nastopilo petindvajseto leto, odkar vlada katoliško cerkev Leon XIII. To je pač redek dogodek. Saj sta doslej samo dva papeža vladala toliko časa: prvi sv. Peter (42—67) in drugi Leonov prednik Pij IX. (1846—1878). Zato bo vsa katoliška cerkev slovesno praznovala ta veseli jubilej. V Ljubljani se priredi velika evharistična slavnost.

Kraljeva srbska akademija v Belgradu je imenovala g. prof. S. Rutarja v Ljubljani za dopisujočega člana.

Domača umetnost. V ljubljanskih izložbah je bilo prošli mesec razstavljenih nekaj proizvodov domače umetnosti. Gospodična pl. Kastl je izlozila plastično podobo „Dobrodelnosti“, g. Grohar več pokrajinskih slik z Gorenjskega in gosp. Rovšek fotografične slike, povečane na bromovem papirju in pastelno fotografijo.

Jan Kubelik v Ameriki. Slavni češki goslar Kubelik je bil to sezono v Ameriki, kjer je igral z velikanskim uspehom. Vse največje dvorane so bile razprodane pri njegovih koncertih, in prvi ameriški bogataši se niso branili nikakih žrtev, da bi ga pridobili za kako „soiréejo“. Milijonar Armour mu je plačal takoj 1500 dolarjev, da je zaigral pri njegovem domačem zabavnem večeru. Za prihodnjo sezono ga vabijo zopet v Severno Ameriko in v Avstralijo. Neki podjetnik mu ponuja za stoinpetdeset koncertov 450.000 dolarjev.

Zykmunt Ajdukiewicz je sedaj eden najboljših poljskih slikarjev. Sliko nadvojvoda Franca Ferdinanda, katere posnetek smo prinesli na str. 9. t. l., in ki je izvršena v nadnaravni velikosti, je dobil v dar cesar Franc Jožef I. V tej velikosti je naslikal tudi našega cesarja. Zdaj pa izdeluje po naročilu nekega nemškega mecenata ciklus iz življenja svetega Volbenka. Najrajši slika lovske in pokrajinske slike. Slavno ime si je pridobil l. 1898. s sliko „Hošč

myśliwych“, na kateri je z izredno živahno naravnostjo naslikal, kako se v Schoenbrunnu poklanjajo lovci cesarju ob njegovi petdesetletnici.

„**Zveza poljskih umetnikov**“ se je ustanovila v Krakovu. Vsako leto hoče prirediti razstavo raznih umetnin, ki so jih izvršili poljski umetniki doma in v tujini. Krakovski umetniki so stopili zato v dogovor s poljskimi slikarji na Dunaju, v Monakovem in v Parizu. Za boljša dela se bodo dajale pohvale in nagrade.

„**Harmonia**“ v Krakovu.

Ljubiteljem glasbe v Krakovu je ustanovil doktor Henryk Jordan glasbeno društvo „Harmonia“, katero se lepo razvija. „Harmonia“ je nekaka krakovska „Meščanska godba“. Njen veliki orkester prireja „ljudske koncerte“ za nizko vstopnino. Društvo ima 2139 udov. Predsednik mu je zdaj Edmund Klemensiewicz. „Harmonia“ se v sezoni deli na dva dela. Eden gre v Zakopane, kjer ga dirigira Stanislaw Czyżowski, drugi ostaja v Krakovu, kjer ga vodi poljski skladatelj

A. Langer. Zdaj ima „Harmonia“ svoje prostore v starem gledališču, a si želi sezidati kmalu svoj lastni dom.

Spomenik Chopinu, slavnemu skladatelju poljskemu, bodo postavili v Varšavi. Predsednik odbora je grof Dienheim-Brochocki.

„**Towarzystwo oświaty ludowej**“ v Krakovu je nastopilo letos svoj devetnajsti letnik. Društvo ima ta namen, da razširja poljske knjige med preprostim ljudstvom. Zdaj ima v zahodni Galiciji 648 čitalnic, v vzhodni Galiciji 85 in dve v Šleziji. V osemnajstih letih je „Towarzystwo“ razširilo med ljudstvom 117.000 knjig, ki so vredne 116.000 K.

„**Przewodnik bibliograficzny**“. Kdor se bavi s poljsko književnostjo, dobi ves njen sodobni pregled v „Przewodniku bibliograficznym.“ Izhajal je doslej s podporo „Znanstvene akademije“, zdaj ga je pa prevzela knjižgarna Gebethner i. dr. v Varšavi.

Marcel Nencki. V Peterburgu je umrl prošli mesec kemik svetovne slave, Marcel Nencki. Rojen v Božyskah v kielevski guberniji iz poljske rodbine, je študiral najprej modroslovje na „Jagelonskem vseučilišču“ v Krakovu, pozneje v Jeni in Berlinu. Ker je hotel spoznati natanko fiziološko kemijo in njeno zvezo z biologijo, se je učil tudi zdrav-

Portretna študija.

Slikal Fr. Hrovat.

vilstva in l. 1870. s tem namenom dovršil medicinske nauke v Berlinu. Čez dve leti je postal asistent kemije na patološkem zavodu v Bernu in začel predavati kot docent na tamošnjem vseučilišču. Odslej je neprenehoma preiskoval prirodne tajnosti. Težko je najti kako vprašanje v biologiji, patologiji, bakteriolo-